Aan
De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid
2023-115665

Van
Het college/ Burgemeester Bezuijen

Datum
10 november 2023

Onderwerp
Collegestandpunten VNG Najaars ALV 1 december 2023

Bijlagen
1

Op vrijdag 1 december 2023 van 13.00 tot 15.00 uur is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in het Beatrix Theater in Utrecht. De belangrijkste onderwerpen op de agenda zijn de VNG-inzet richting de kabinetsformatie en de actualisering van de randvoorwaarden voor het Klimaatakkoord. Een actueel overzicht van de stukken voor de ALV is te vinden via deze link.

Met dit memo informeert het college u over de besluiten die zij op 14 november 2023 heeft genomen ten aanzien van de VNG ALV van 1 december. Tijdens de commissie Plenair van 20 november is er gelegenheid om vanuit de raad inbreng mee te geven aan het college met betrekking tot de ALV.

Agenda
De volledige agenda voor de ALV ziet er als volgt uit:

1) Opening
2) Mededelingen
3) Benoeming van de notulencommissie Najaars ALV 1 december 2023
4) Vaststelling notulen ALV 14 juni 2023
5) VNG Jaarplan 2024, inclusief GGU-begroting
6) Verenigingsstrategie 2030: Van papier naar praktijk
7) Kaders VNG-inzet kabinetsformatie
8) Andere actuele inhoudelijke onderwerpen
    a) Aanscherping randvoorwaarden Klimaatakkoord
9) Verantwoording uitvoering moties ALV 14 juni 2023
10) Invulling vacatures in VNG bestuur, commissies en colleges
11) Rondvraag/WVTTK
12) Sluiting

Momenteel zijn er nog geen conceptmoties bekend. Het lobby- en motieverkeer duurt vaak tot kort voor aanvang van de ALV voort. Om de gemeenteraad in staat te stellen tijdig te reageren op de positie van het college ten aanzien van de reguliere agendapunten kan dit niet worden afgewacht en ontvangt u nu reeds dit memo.

VNG-inzet kabinetsformatie
In de ALV van 14 juni jl. zijn een resolutie van het bestuur en twee moties aangenomen die betrekking hebben op het meerjarig financieel perspectief van gemeenten. Ook is de Verenigingsstrategie 2030 vastgesteld. Op basis van de resolutie, de beide moties, de Verenigingsstrategie 2030 en recente ontwikkelingen legt het VNG-bestuur een eerste concept voor een resolutie “Kaders VNG-inzet kabinetsformatie” aan de ALV voor.

In de komende weken toetst de VNG deze resolutie in gesprekken met de leden. Ook vindt nog een overleg plaats met het huidige kabinet over de financiële positie van gemeenten. Op basis van de opbrengst van deze gesprekken past de VNG de concept-resolutie aan. In de laatste week van november komt de VNG met de definitieve tekst van de resolutie ter bespreking en vaststelling in de Najaars ALV.

Het college is van mening dat de conceptresolutie op punten scherper en concreter kan, maar dat de strekking ervan kan worden gesteund.

Verbetering is met name mogelijk als het gaat om de wensenlijst op pagina 6 en 7. Die is zo lang dat focus lijkt te ontbreken en vrijwel ieder punt vraagt op een andere manier om meer geld. Dat opent de mogelijkheid van het verwijt aan de VNG als een rupsje-nooit-genoeg. Door een heel aantal van deze punten te bundelen onder de noemer ‘voldoende middelen’ zou een veel krachtiger verhaal kunnen worden neergezet, waarin een bedrag wordt genoemd dat alle financiële ‘subonderwerpen’ (opschalingskorting, herstel accres, etc.) dekt.

Onder het kopje ‘in balans brengen van taken en middelen’ wordt ook geschetst dat gemeenten momenteel moeten beperken op structurele uitgaven. Daarbij wordt geschetst dat gemeente(begrotinge)n vier jaar vooruit kijken. Daarmee kan de indruk worden gewekt dat het inzetten van incidenteel geld voor structurele taken dit probleem kan oplossen. In de praktijk wordt het structurele gat daardoor echter verder vooruit geschoven, waardoor het een schijnoplossing is.

De komende tijd vinden er zoals gesteld nog sessies plaats om de resolutie verder aan te scherpen. Waar relevant zullen de bovenstaande punten vanuit Zoetermeer bestuurlijk en/of ambtelijk worden ingebracht om zo de uiteindelijke tekst van de resolutie nog sterker te maken.

Aanscherping randvoorwaarden Klimaatakkoord
Vijf jaar geleden heeft de VNG randvoorwaarden gesteld bij het ondertekenen van het Klimaatakkoord. Deze randvoorwaarden waren erop gericht dat gemeenten hun taken uit het Klimaatakkoord kunnen uitvoeren en zo een effectieve bijdrage kunnen leveren aan de klimaatopgave. Sindsdien heeft het klimaatbeleid forse ontwikkelingen doorgemaakt: ten eerste zijn veel afspraken uit het Klimaatakkoord verder uitgewerkt. We gaan nu over van de fase van afspraken maken naar de uitvoering van het Klimaatakkoord. Ten tweede heeft het huidige, demissionaire kabinet, ambitieuzere doelstellingen voor 2030 geformuleerd. Ook Brussel heeft een vergelijkbaar doel (-55% i.p.v. -49%) geformuleerd. Ten derde zijn we de afgelopen jaren op tal van maatschappelijke- en beleidskwesties gestuit die om een antwoord vragen, van energiearmoede tot netcongestie en van krapte op de arbeidsmarkt tot natuur-inclusief isoleren en de vraag wat nou energierechtvaardig is.

Dit is voor de VNG aanleiding om de eerder gestelde voorwaarden nog eens tegen het licht te houden en te kijken of deze een actualisatie nodig hebben. Dit voor de gesprekken met een nieuw kabinet over aanvullende taken, maar ook om de uitvoering van al bestaande taken aan te toetsen. Hierover heeft de

VNG gesprekken gevoerd met de eigen leden. Op basis van deze gesprekken stelt de VNG 4 geactualiseerde randvoorwaarden voor:

1) Het speelveld en uitvoeringskracht gemeenten op orde
2) Haalbaar, betaalbaar en rechtvaardig voor de samenleving
3) We doen het samen en in vertrouwen
4) Houd koers richting 2050

Het college kan zich vinden in deze aanscherping en zal deze steunen.

Besluiten college
Hieronder worden de besluiten opgesomd die het college op 14 november jl. heeft genomen ten aanzien van de ALV.

Het college heeft besloten:

1. In te stemmen met het voorstel voor de nieuwe notulencommissie (agendapunt 3).
2. In te stemmen met de vaststelling van de notulen (agendapunt 4).
3. De resolutie over de VNG-inzet richting de kabinetsformatie te steunen (agendapunt 7).
4. In te stemmen met de aanscherpingen van de randvoorwaarden voor het Klimaatakkoord (agendapunt 8a).
5. In te stemmen met de voorgestelde verantwoording over de uitvoering van de moties van de VNG ALV van 14 juni 2023 (agendapunt 9)
6. In te stemmen met het aanstellen van de voorgedragen kandidaten voor VNG-bestuur en -commissies (agendapunt 10).

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:
Naam : Govert Buijs
Telefoon : +31793469535
E-mailadres : G.J.Buijs@zoetermeer.nl